

Aan dagelijks bestuur
Van Jetty Houtsma
Onderwerp Verordening Participatie ISD Bollenstreek 2010
Datum 20 mei 2010
Ter Besluitvorming

Samenvatting:

Recent is de Wet inburgering (Wi) op een paar punten gewijzigd. Zo moet nu in de verordening het 'persoonlijk inburgeringsbudget' worden opgenomen. Daarnaast is nu ook vrijwillige inburgering geregeld in de Wi. De wetswijzigingen maken het noodzakelijk om de huidige 'Participatieverordening' te wijzigen.

Voorstel:

- **Instemmen met de 'Verordening Participatie ISD Bollenstreek 2010' en inwerkingtreding daarvan op 1 januari 2010 onder gelijktijdige intrekking van de 'Participatieverordening ISD Bollenstreek 2010'.**
- **De 'Verordening Participatie ISD Bollenstreek 2010' en de intrekking van de 'Participatieverordening ISD Bollenstreek 2010' ter bespreking aan het Algemeen Bestuur van de ISD Bollenstreek en ter vaststelling aan de gemeenteraden voorleggen.**

1. INLEIDING

December 2009 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet inburgering (hierna: 'Wi') aangenomen. Door de wetswijziging is aanpassing nodig van de huidige 'Participatieverordening ISD Bollenstreek 2010'.

1.1 Doel van deze notitie

In deze notitie staat op hoofdlijnen welke aanpassingen zijn gedaan in de bijgevoegde nieuwe 'Verordening Participatie ISD Bollenstreek 2010'.

1.2 Procedure

Als uw bestuur instemt met het voorstel tot wijziging van deze verordening, wordt dit voorstel ter bespreking voorgelegd aan het AB. Het is daarna een bevoegdheid van de gemeenteraden om de verordening vast te stellen, onder intrekking van de 'oude' verordening.

2. ALGEMEEN: WETSWIJZIGING WET INBURGERING

2.1 Vrijwillige inburgering is opgenomen in de Wet inburgering en het Besluit inburgering

Tot 1 januari 2010 golden de Wet inburgering en het Besluit inburgering alleen voor inburgeringsplichtigen. Daarnaast stelde het Rijk in de 'Regeling vrijwillige inburgering' regels voor vrijwillige inburgeraars.

Om te komen tot minder wetgeving is inburgering van vrijwillige inburgeraars vanaf 1 januari 2010 ook opgenomen in de Wet inburgering en het Besluit inburgering. Als gevolg hiervan moet de inburgering van vrijwillige inburgeraars ook worden opgenomen in de verordening. In de huidige Participatieverordening zijn al bepalingen opgenomen over vrijwillige inburgering. Gezien de wetswijziging is het echter nodig om de verordening op een paar punten aan te vullen.

In § 3.1 en § 3.2 leest u hier meer over.

2.2 Het persoonlijk inburgeringsbudget (PIB)

Het PIB is een manier om een inburgeringsvoorziening zo vorm te geven dat het past bij de behoeften en wensen van een inburgeraar. Zo kan een cursus bijv. veel korter of intensiever zijn, omdat iemand snel kan leren. Of de cursus kan faciliteiten bieden voor een lichamelijke of psychische beperking of zijn afgestemd op bijvoorbeeld wisselende ploegendiensten.

Een PIB is geschikt wanneer de benodigde (manier van) inburgering niet via het reguliere aanbod van een gemeente kan worden verkregen.

Gemeenten konden al sinds 2007 een persoonlijk inburgeringsbudget (PIB) toekennen. In de praktijk werd van deze mogelijkheid echter weinig gebruik gemaakt. In het "Deltaplan inburgering" heeft het Rijk daarom het bevorderen van de inzet van PIB's voor inburgeraars genoemd als één van de instrumenten om te komen tot kwaliteitsverbetering. Een PIB wordt gezien als een geschikt instrument om invulling te geven aan meer maatwerk en meer eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar bij de vormgeving en invulling van zijn inburgering. Dit kan het rendement van inburgering verhogen.

Om die reden is het PIB expliciet opgenomen in de Wet inburgering. In de wet staat nu dat de inburgeraar een verzoek kan indienen bij de gemeente om de inburgerings- of taalkennisvoorziening in de vorm van een persoonlijk inburgeringsbudget (PIB) te verstrekken. De gemeente kan het inburgeringsprogramma van de inburgeraar goedkeuren en het PIB toekennen. De inburgeraar krijgt vervolgens zelf geen geld in handen. Het geld voor het betalen van het inburgeringsprogramma gaat rechtstreeks van gemeente naar het inburgeringsbedrijf dat het programma uitvoert.

De wet bepaalt dat enkele zaken betreffende het PIB in de verordening moeten worden geregeld.

In § 3.3 kunt u hierover meer lezen.

3. Wijziging Verordening Participatie

3.1 Geen eigen bijdrage voor vrijwillige inburgeraars

Inburgeringsplichtigen die via de gemeente inburgeren zijn op grond van de wet verplicht om een eigen bijdrage van € 270 te betalen. In artikel 24e, tweede lid, van de Wi staat echter dat de gemeenteraad bij verordening kan bepalen dat vrijwillige inburgeraars géén of een lagere eigen bijdrage zijn verschuldigd.

Bij de werving van vrijwillige inburgeraars wordt de eigen bijdrage als een drempel ervaren. Vrijwillige inburgeraars kunnen niet worden gedwongen om in te burgeren. Zij moeten als het ware worden verleid tot het volgen van Nederlandse taallessen en het doen van het examen. Het eisen van een eigen bijdrage kan dan ook tot gevolg hebben dat deze mensen niet deelnemen aan de inburgering.

Daar komt bij dat de ISD Bollenstreek een ambitieuze doelstelling heeft waar het betreft het aantal aan te bieden inburgeringstrajecten. Wanneer de ISD de gestelde ambities behaalt, beloont het Rijk de gemeenten met extra middelen. En bovendien telt het aantal trajecten dat ieder jaar wordt aangeboden – via de 'ouputverdeelmastaven' – door in het budget dat twee jaar later weer wordt ontvangen. Om de ambities te halen, zijn gunstige randvoorwaarden voor inburgering dus belangrijk.

In de verordening is daarom opgenomen dat vrijwillige inburgeraars géén eigen bijdrage zijn verschuldigd. Vooruitlopend hierop heeft uw bestuur op 10 maart 2010 besloten om vanaf 1 januari 2010 te anticiperen op deze verordeningswijziging.

3.2 Niet nakoming van de overeenkomst door vrijwillige inburgeraars

De regels in de Wi en de Verordening Participatie over vrijwillige inburgering zijn zoveel mogelijk geformuleerd overeenkomstig de regels die gelden voor inburgeringsplichtigen. Aan beide groepen kan de ISD een inburgerings- of taalkennisvoorziening aanbieden. Wanneer de inburgeringsplichtige deze accepteert, dan worden de rechten en plichten van de inburgeringsplichtige neergelegd in een beschikking. Accepteert de vrijwillige inburgeraar de aangeboden inburgeringsvoorziening, dan sluit de ISD met hem een overeenkomst.

Op grond van artikel 24f van de Wi moet de gemeenteraad bij verordening regels stellen over de niet-nakoming van de overeenkomst.

In de verordening is daarom nu opgenomen welke sancties de ISD kan toepassen als de vrijwillige inburgeraar de overeenkomst niet (voldoende) nakomt.

Bepaald is dat de inburgeringsvoorziening of taakennisvoorziening kan worden beëindigd en de overeenkomst onmiddellijk kan worden opgezegd wanneer de vrijwillige inburgeraar de overeenkomst niet (meer) nakomt. Eerst zal de vrijwillige inburgeraar in dat geval wel een 'herkansing' krijgen door middel van een 'aanmaning/ingebrekestelling' waarbij een hersteltermijn wordt geboden om alsnog de overeenkomst na te komen.

Verder is bepaald dat de kosten van de inburgeringsvoorziening kunnen worden verhaald op de vrijwillige inburgeraar wanneer deze de overeenkomst niet nakomt. Gedacht moet dan worden aan de situatie dat er sprake is van verwijtbaar gedrag (niet willen). Wanneer verwijtbaarheid ontbreekt (en er dus sprake is van niet kunnen) omdat bijvoorbeeld de vrijwillige inburgeraar ernstig ziek of overleden is, zullen de kosten niet worden verhaald.

Daarnaast is bepaald dat een maatregel kan worden opgelegd aan de vrijwillige inburgeraar die bijstand op grond van de Wet werk en bijstand (WWB) of een inkomensvoorziening op grond van de Wet investeren jongeren (WIJ) ontvangt. Het volgen van de inburgeringsvoorziening zal in dat geval ook als verplichting worden verbonden aan de uitkeringsverstrekking. Komt de 'vrijwillige' inburgeraar die verplichting niet na, dan kan zijn uitkering dus worden verlaagd.

Tot slot is aangegeven dat het dagelijks bestuur (desgewenst) nadere regels kan stellen omtrent het niet (voldoende) nakomen van de overeenkomst.

3.3 Persoonlijk inburgeringsbudget (PIB)

In de wet is nu geregeld dat het dagelijks bestuur de inburgerings- of taakennisvoorziening kan aanbieden in de vorm een PIB als de inburgeraar daarom vraagt.

Op grond van artikel 19, vijfde lid en artikel 24a, vijfde lid van de Wi moet de gemeenteraad bij verordening regels stellen over ondermeer de procedure die door het dagelijks bestuur wordt gevolgd bij het behandelen van verzoeken om een PIB en de criteria die worden gehanteerd bij het toekennen van een PIB. In de verordening is daarom de procedure geregeld. Wat betreft de vorm van het verzoek om een PIB is ervoor gekozen dat dit zowel mondeling als schriftelijk kan gebeuren. In de praktijk zal een PIB tijdens het intakegesprek aan de orde komen. Tijdens of na dat gesprek kan dan het verzoek worden gedaan. De inburgeraar krijgt vervolgens 6 weken de tijd om een persoonlijk inburgeringsprogramma op te stellen en over te leggen. Waarna het dagelijks bestuur binnen maximaal 8 weken een besluit moet nemen om al dan niet een PIB toe te kennen.

In de verordening zijn verder de criteria genoemd op basis waarvan het dagelijks bestuur het verzoek om een PIB beoordeelt. Uiteraard moet het voorgestelde inburgeringsprogramma toeleiden naar het inburgeringsexamen of Staatsexamen of moet het kunnen worden aangemerkt als een taakennisvoorziening bedoeld in de Wi.

Daarnaast moet de 'reguliere' inburgeringsvoorziening of taakennisvoorzieningen die de ISD aanbiedt niet / onvoldoende aansluiten bij de behoefte/ambities (het doel) van de inburgeraar. Past het voorgestelde inburgeringsprogramma binnen het reguliere aanbod, dan is er immers geen reden om een PIB af te sluiten. In dit kader kan bijvoorbeeld worden gedacht aan speciale inburgeringsprogramma's die via de werkgever binnen het eigen bedrijf worden gegeven. Daarbij kan dan bijvoorbeeld tijdens of direct na werktijd les worden gegeven en/of is het Nederlandse vakjargon dat binnen het bedrijf wordt gebruikt integraal onderdeel van de cursus.

De derde eis is dat het voorgestelde inburgeringsprogramma concreet en haalbaar moet zijn. Concreet wil zeggen dat de behoeften/ambities (het doel) vertaald zijn in specifieke stappen die naar dat doel leiden. Haalbaar wil zeggen dat de inburgeraar het programma redelijkerwijs succesvol kan doorlopen en afronden, gezien zijn persoon (taalniveau/leerbaarheid/ambities) en zijn omstandigheden (zoals bijvoorbeeld zijn gezins- en/of werkomstandigheden).

Tenslotte is als laatste eis gesteld dat de kosten van het inburgeringsprogramma volgens het dagelijks bestuur aanvaardbaar zijn. Wat aanvaardbaar is, zal van geval tot geval verschillen. Het betreft immers maatwerk. Wel zal het dagelijks bestuur via beleidsregels het bedrag maximeren. Mocht in de praktijk blijken dat het budget moet worden bijgesteld, dan is dat eenvoudig te realiseren door wijziging van de beleidsregels.

In artikel 4.27, derde lid, van het Besluit inburgering staat ook dat de gemeenteraad bij verordening bepaalt wie met het inburgeringsbedrijf een overeenkomst sluit met betrekking tot de inburgering van de inburgeraar.

Dit kan bijvoorbeeld de inburgeraar zijn, het dagelijks bestuur van de ISD of de inburgeraar en het dagelijks bestuur van de ISD allebei.

In deze verordening is ervoor gekozen om het dagelijks bestuur de overeenkomst met het inburgeringsbedrijf te laten afsluiten.

Het dagelijks bestuur heeft de regie bij toekenning van een PIB. Het dagelijks bestuur beslist immers of een PIB wordt toegekend. Deze regiefunctie wordt benadrukt door het dagelijks bestuur de overeenkomst met het inburgeringsbedrijf te laten sluiten. In de overeenkomst worden de afspraken op bijvoorbeeld het vlak van het doel, de duur van de inburgering en controle geregeld. Hiermee wordt ook voorkomen dat de ISD onverantwoorde financiële risico's loopt.

Tenslotte is in de verordening de mogelijkheid opgenomen dat het dagelijks bestuur nadere regels kan stellen omtrent het PIB. Op basis van de ervaringen met het PIB in de praktijk, kan het dagelijks bestuur deze beleidsregels desgewenst snel bijstellen.

4. COMMUNICATIE

4.1 Motivatie beleidswijziging

Recent is de Wet inburgering (Wi) op een paar punten gewijzigd. Zo moet nu in de verordening het 'persoonlijk inburgeringsbudget' worden opgenomen. Daarnaast is nu ook vrijwillige inburgering geregeld in de Wi. De wetwijzigingen maken het noodzakelijk om de huidige 'Participatieverordening' te wijzigen.

4.2 Activiteiten communicatie

4.2.1 Interne communicatie

Medium	Ja	Nee	Toelichting
Medewerkers kwaliteit (o.a. werkinstructie aanpassen)	X		
Medewerkers KCC	X		
Medewerkers PC	X		

4.2.2 Externe communicatie

Medium	Ja	Nee	Toelichting
Persbericht		X	
Tekst website	X		
Folder (indien van toepassing)			
Publicatie gemeentepagina			
Externe relaties (bv adviesraden)			
Brief klanten			